

Előfizetési díj.

Videkekre postán vagy helyben házhoz hordva:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy óra helyben	1 frt.
Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.	

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Ötször hasznózott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oepelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen-stein et Vogler. Wien. Wallfischgasse Nr. 10.

Nyilttéri cakkok

garmond sora után 25 kr. fizetendő

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1874 évi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy óra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kiküldése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legzélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálok.

A „KELET” kiadóhivatala.

Erdély új területi beosztása.

II.

A belügyministeri javaslat szerint az erdélyi részekben 8 megye tervezettik, s e mel lett 4 önálló város; névszerint Kolozsvár, Marosvásárhely, Brassó és N. Szében; volt pedig eddig 16 megye, ezek és vidék és 15 szabad királyi és törvényhatósági joggal felruházott város.

A tulajdonképeni magyarországi részekben pedig tervezettik 43 megye, az eddigi 57 megye, kerület és végvidéki ezredek helyett. A rendezés súlypontja tehát a mint látjuk, az erdélyi részekre esik. Magyarországon vannak megyék, melyek területe egyáltalán semmi vagy igen csekély változást szenved; mint Bihar, Somogy, Tolna, Baranya, Arad, Nógrád; mások, melyek szintén igen csekély változtatásokkal a szomszéd megyével egyesítettnek, mint Komárom és Esztergom, Hont és Bars.

„KELET” TARCZÁJA.

A félelmes utitárs.

Beszéli

Írta: Belly György.

(Folytatás.)

Cécília egy istennő, kit ama, semmirevaló szánékosan alázott le, szándékosan sértett meg, és tudja ön hogy miért?

En szükségűl kényeszeülve, megmaradtam hallgatag megbizotti szerepemben s a mint csak a körülmények engedték, oly nyájas szeretetre méltósággal ráztam fejemet.

— Ha, ha, ha, a legegyszerűbb okból a világon, mivel ez angyalnak nem voltak szemei az ő soháját, s fülei az ő olvadó tekintetei számára!

Egy percig haboztam, ha barátomat a gonosztevé figyelme eztessem e a szavak és fogalmak a merő összecserélésére; de bővebb megfontolás után elhatároztam, hogy elhagyom, s nem bántottam oly sajtóságot, mely örök idők óta a megszokott gonosztevéknél az igazoltak közé számítható.

— Engem tett mindig eleibe az isteni hölgy, és ez a nyomorult soha nem tudá neki és nem tudá nekem megbocsátani!

A dolog ez utóbbi nyilatkozat által más fordulatot vett; tehát féltékenység is volt a játékban s határozottan befolyt ez is a bűnös tette! Én nem hogy a politika, vagy a féltékenység volt-e a tulajdonképeni s melyik játsza a fő szerepet a tusa között, ez a kérdés reám nézve eddig elő mély sötétség árnyában rejlék.

— Ha ön Céciliát nem látta, uram, ugy semmit sem látott!

sat, míg Erdély térképe gyökeresen új alakot nyer s oly megyék állítanak elő, melyek nézetem szerint sem a jó közigazgatás követelményeinek, sem a mindig tekintetbe veendő helyi viszonyoknak nem felelnek meg.

A tapasztalás azt bizonyította, hogy egy hegyvölgyes, gyéméppessé vidék nehezebben adminisztrálható, mint egy természeti akadályoktól ment, a közlekedésre nézve nyitott és népes vidék. S bár az erdélyi részek az első cathegóriába tartoznak, azt látjuk, hogy itt oly megyék teremtetek, melyek kiterjedés tekintetében, nem csak versenyeznek, de talán felül is mulják Magyarországnak legnagyobb megyéit. A régi Bács-Bodroghmegye, melynek területe 178 mértföldet tett, kétfelé osztott 89 mértfölddel. Hunyadmegyéhez ellenben, melynek területe 1 00 mértföld, hozzáadott Zarándmegye 22 mértfölddel, tehát egy nagy részt nagy vizek, nagy vízvázastók s járatlan hegyekben gazdag 131 mértföldre kiterjedő megye!

A régi Csíkszék tett 78 mértföldet, tehát 15 mértfölddel nagyobb mint Tolna, mely meghagyatott, Csíkszék azonban Udvarhely és Marosszékkal egyesítettet, s így Marosmegye név alatt oly municipium tervezettik, mely területi kiterjedésében — mint említettük — nem csak versenybe Biharmegyével, hanem talán meg is haladja. Mennyire indokolt egy ily óriási megyének teremtése, melynek vasutja épen nincs, közhálózata fejletlen, melynek területe tulnyomó részben hegyes, s hol a havasok láncolata választ el egy vidéket a másiktól? arról feleljenek azok, kik az ilyen és ehhez hasonló területi kiegészítést javasolták.

Az egyesített Mosony- és Győrmege területe 57 mértföld. Ellenben a 80 mértföldes Alsó-Fehérmegye Küküllőhöz csatoltatott, s ugyanakkor a 63 mértföldes Szepesmegye meghagyatott. Temesmegyéből, melynek területe 103 mértföld, egy nagy rész elvételét, hogy Kevemegyéhez csatoltassék; ellenben Belső-Szolnok megyéhez, melynek területe 58 mértföld, hozzáadott Kővárvidéke 10 mértfölddel s Dobokából 3 mértföld. Tehát ismét egy 106 mértföldes megye, ugyanakkor alakítatik a 20 mértföldnyi Kevemegye.

Ezt nevezik aztán nálunk a megyék territóriumának a jó közigazgatás szempontjából indokolt kikerekítésének!

— Ő egy-egy sylfyd, ő egy tündér! mint könnyű tollabba repül a légben — s mint egy pereszlen forog maga körül;

Merőn nézett reám, s jóvá hagyásom látszék várni; felelet hiányában, megelégedett egy fejbicezentéssel, melyben igyekeztem lehetőleg kifejezni mely tiszteletemet oly nők irányában, kik a levegőben repülnek s mint pereszlen tudnak magok körül forogni.

— És e mennyei, ez istennőhöz hasonló angyali lényt, mert, ő meggyalázni és — — hirtelen elhalgatott s késő leve nézett reám. Elképzelheti e ön, hogy minek merészelté nevezni őt? Kérdő oly hangon, mely a közelgő zivatar bömböléséhez hasonlított.

Lássankint a megszégyenülés némi érzete kezdett tudatlanságom miatt megszűlni s nem minden elfoglaltság nélkül ráztam meg újból hajfűtetimet.

Nem képes ön nemde kitalálni, minek nevezte őt ezeltől nyolcz nappal?

Fokozódó megszégyenülés okozta fejrázás.

— Libának nevezte őt, — ordítá utitársam — libának, s hangja az orkán üvöltéséhez hasonlított.

Önkénytelenül visszahökkenem; a „libára” nem voltam elkészülve; ennyire elvetemültnék, soha semmi szín alatt nem tudtam volna magamnak Eisgrubert képzelni.

— Neved, — folytatá az ismeretlen — ez hallatlan, minden képzetet feljül muló! Már akkor száguldott vérem ereimben, mint egy örültnek, már akkor ösztönöztetve érzém magam azt tenni, a mit most tévők. De akkor nem kedvezett az idő, tervem kivitelének még nem érkezett volt el órája; erőt vettem hevenem, s a bosszu kivitelét kedvezőbb perczre halasztám!

Nem tehetém, hogy uti társamnak magamban

Jövő számunk a közbeeső ünnep miatt oszűtörtökön jelenik meg.

Azonban, a ki komolyan vizsgálja a kikerekítést, az alig ha tisztába jő az indokokkal, s alapelvekkel, melyeket a ministerium maga elé tűzött. En részemről nem képzelhetek oly alapelveket, melyekből egyformán lehetne indokolni a körülbelül 160 mértföldes Marosmegyét s a 20 mértföldes Kevemegyét. Lehet azonban, hogy valami mély tudomány rejlik mindezekben s azért menjünk tovább.

A belügyministeri javaslat szerint Magyarországon egy megyére átlag 86 mértföld esnék. Erdélyben 124 mértföld. Tehát majdnem 40 mértfölddel nagyobb terület! s vajjon miért lehet az erdélyi részekben nagyobb közigazgatási kerületeket csinálni? talán könnyebb ott az adminisztráció, a hegy-völgyes vidéken, rossz utakon, a kevéssé cultivált, de elég népes, azonban nehezen hozzáférhető területen? Ezt talán a belügyministeri irodákban sem hiszik.

Vagy talán a népesség kisebb számával indokolható az erdélyrészi megyék nagyobb területe? Megjegyezzük, hogy mi a terület lehetne egyenlő nagyságára helyezünk kiváló súlyt, mert a népesség kisebb vagy nagyobb száma szerint apasztani vagy szaporítani lehet a tisztviselők számát; a fő az, hogy miután egyformán viseljük a közterheket, a lakosság lehet-e leg egyforma távolságban kapja meg megyéjét, szolgabíróját, járásbíróját, adóhivatalát, s ne kénytelenitessék napokon át hurezolkodni ügyes bajos dolgaiban. De ettől eltekintve, az erdélyrészi új megyék szerfelett nagy területe a népesség számának szempontjából sem indokolt. Magyarországon ugyanis — a törvényhatósági jogukban meghagyott városokat leszámítva — 200,000 lakos esik egy megyére; az erdélyi részekben ellenben 277,000 lélek, ismét oly probléma, melynek megfajtésán hiába törjük fejünket.

Mind a terület, mind a lakosság szempontjából tehát az erdélyrészi megyéknél nem tartott meg azon arány, mely — ugy látszik — a magyarországi megyék kikerekítésénél irányadó volt. Ehez járul az, hogy Erdély a maga geographiai alkotásánál, lakosságának specialis viszonyainál fogva, ily nagy megyék megteremtésére épen a legalkalmatlanabb territórium. Lehet okszerűen, s kell is kevesbiteni törvényhatóságainak számát, de hogy épen itt alakítsanak a legnagyobb megyék, az épen nincs indokolva.

titkon azon elismerést ne adjam, hogy ügyletét körültekintő módon tudja elintézni:

— Tehát mára? vetém szerényen közbe.

— Igen is, mára! egészíté ő ki. Ma már csak az gondolom el kellett, hogy higgye.

S emberem szemei félelmes villámokat szórta, szavai tompán és mélyen hangzóknak, mint a sir.

Könnyű borzadás futott végig hátamon. Az igaz, hogy Eisgruber tette megbocsáthatatlan volt, a „liba” szó több mint ördögi tett volt tőle, s még sem tudék erőt venni magamon, hogy Eisgrubert szívem mélyéből ne sajnáljam; midőn most már valóban „el kelle, hogy hídje” a mi vele történt!

— A mint mondtam nekem jelszavam: Le a zsarnokokkal, le az elnyomókkal!

Most hirtelen könnyed társalgási hangra szállván le, — kérdé hozzám fordulva hanyag kézmozdulattal:

— Nincs még önnek egy szivarja?

— Végetlenül sajnálom, — felelém — de szerencsém volt, ön által a legutolsót, mely birtokomban volt felhasználva látói! Nem minden cél nélkül alkalmazán ez udvarias hangot; műértők nyilatkozata szerint az előékenység mindig igen sokat nyomott a latban, utazó abbrudzi rabló főnökök előtt.

— Kár, nagyon kár, — mormogá: a növény igen jó fajta volt, pompás! felséges zamatu!

Talán — folytatá frakkja zsebében keresgélve — alkalmasint lesz még egy talán nálam. Itt is van, mind úgy rémlett eleitől fogva, hogy van még egy! És ismét valamely elrejtett zsebéből, elővett egy kissé elkopott szivarszipkán kívül egy a másikhoz hasonló barna tokocskát, ismét érintkezésbe hozta azt eszmája sarkával s ismét pattogó tűzfolyó sustorgott fel a kocsi tetőzetéig.

Csakbogy a halvány zöld bengáli láng helyett ezuttal szép violaszín lobbant fel, és valóban ennek

Vannak — elismerem — anomaliák az erdélyi részekben, s ezeket nem is védelmezem. De azt igenis merem állítani, hogy a közigazgatás s az igazságszolgáltatás amott jobb, mint Magyarországon, hogy Erdély adózási kötelezettségeinek is pontosabban megfelel; s mégis azt tapasztaljuk, hogy a jó közigazgatás jelszava miatt, épen az erdélyi részek vetköztettek ki teljesen eredeti jellegükből, s hogy ott történt a legtöbb változtatás, a hol tulajdonképen még a legkevesebb szükség van reá. Elismerjük, hogy van, mit lehet s kell javítani nálunk is, de az oly kegyességből, mely minket összevisza oszt, a jó közigazgatás jelszava alatt ugyan, de ennek rovására — az oly kegyességből nem instálunk.

— A legújabb magyar kölesőről a „Neue Freie Presse”-nek ezeket írják Berlinből:

„A consortium bejelentette a magyar kormánynál, hogy egyelőre öt millió font sterlinget vesz át, és hogy a január 8-án esedékes fizetésből nyolcz millió frtnyi, és 4 millió tallérnyi előlegek le fognak vonatni. — Hansemann tegnap Bécsbe érkezett, hogy a keleti vasut és a román pályák közti csatlakozás iránt alkudozzék.”

— A pártéletből ismét több hirt veszünk. Papp Lajos képviselő, ki a balközépből a középpárra tért át, választótól bizalmi nyilatkozatot kapott.

Horn Ede választóihoz proclamatitól intéz, a melyben áttérését a középpárról a baloldalra motiválja. Ugyancaak ő egy pénzügyi munkán is dolgozik Mátyus Arisztid választói előtt indokolta áttérését a középpárrhoz, a mely indokolást ezek tettséssel fogadták.

A baloldal körében azon fractio, a melyet Csávolszki iniciatívája hozott létre, igen tevékeny munkásságot fejt ki. A „Baloldal” egy nyílt levelet hoz Simonyi Ernőtől, a melyből azt lehet kivenni, hogy Simonyi Ernő is e fractio mellé állott. E nyílt levélben azt mondja, hogy „programjaink azonosak.” Tovább:

„Örömmel üdvözöllek és legnagyobb készséggel felajánlom! csekély erőmet azon törekvésben, melyszerint megindítandó lapod, a kölesönösen egyetértő működést s a közös elvek terén való tömörülést elősegíteni minden erejéből törekedni fog.”

élenk fényénél azt a felfedezést tettem ezuttal, hogy kellemes társamnak most már a fél bajusza is hiányzik; arcának balfelén csak a bajusz, jobb felén pedig csak a szakál volt látható, mely nyitástól, némi eredeti színezetet nem lehetsé megtagadni tőle, azt meg kell neki adni!

A következő két vagy három perc oly dicső nyilatkozatokkal telt el, melyek csak Céciliát illeték s sötét átkozódásokkal, melyben Eisgrubernek, s az égni és szelelni nem akaró szivarnak kellett osztoznók, — Cécília — istennő — hitvány egy példány — Eisgruber — nyomorultul van össze állítva — nympa — liba — angyal — nyomorult teremtés — istennő — gazember — s így folyt ez s hasonló felkiáltásokban, míg szomszédom szivarja végre égni és szelelni kezdett s hibátlan, tömör füstfelhőkkel igyekezett utitársam mérgét oszillipítani s elfojtani.

— Ön csak F...ig utazik?

— Nem biz én, egész N...ig, viszonzám, érzetével azon veszélynek, hogy F... és N... közt mint Eisgruber követője s utódja a boldogabb jövő élet küszöbéhez közelébb s közelébb juszak.

— Kár hogy én már F...be le leszek bilincselve!

A közöny, melylyel elkerülhetlen sorsának nézett elibe, némi tiszteletet gerjesztett keblemben.

— Azt hiszi ön? szólék.

— Nem csak hiszem, hanem tudom; hogyan lennék különben utban?

Ez ember nekem mind rejtélyesebbnek tűnt fel — hogy valaki megszűkjék, egyenesen a fogházba, ezt meg eddig nem hallottam többé!

Két kézzel fognak rajtam kapni, s menekülés nem számomra; ehhez hozzá vagyok én már szokva!

(Vége köv.)

Uj lapok.

Budapest, jan. 3.

(A). Az új év napja ünnepi nyugalommal volt el feleltünk. A szokásos üdvözlések az idén nem emelkedtek oly jelentőségre mint más alkalmakkor. Pártunk nagynevű vezérért Deák Ferenczet súlyos betegség köti ágyhoz s tartóztatja vissza minden nagyobb szónoki aktiótól. A párt tagjai csak írásban fejezték ki szerencse kívánságaikat, melyekhez teljes szívvel csatlakozik az ország és forrón óhajtja, hogy nagy fia minél előbb visszatérhessen a politika színpadára, melyen negyvennégy év óta oly kiváló szerepet játszik. A balközép az idei új évi beszédeiben a párt felbomlását siratta. A viszonyok megtévedtek a pártot; egyik része a szélső balhoz csatlakozott, másik része jobb felé haladt, de fájdalom utközben megállott és pedig olyan posztóban, hol a benne rejlő nagy szellemi tőke a közgyűre egészen értéktelenül fog elveszni. A balközép ezen szétforgácsolódásával azonban nagyon sajtáságosnak tűnnek föl Tisza Kálmán panaszaival „kizárólagos jobboldali uralomról”, melyet ő a koalíciós kormánnyal akar na helyettesíteni. Ez a koalíció már vesztőfő lón a balközép vezérének, mely azonban nem egyhamar fogja őt az óhajtott célhoz juttatni.

Az új pártok külön közlönyeket alkottak magoknak, melyek új év napján mutatták be magokat az olvasó közönségnek. E közlönyök is kiegészítő részei levén nyilvános pártéletünknek, röviden legálább meg kell rólok emlékeznünk. A Ghycypárt lapja ép oly színtelen, oly semmit sem mondó, mint az egész politikai magatartása óta követ. Az, mi egy politikai pártra mindenkor a legkárosabb szokott lenni, jellemzi Ghycy fractióját és lapját is, se hideg, se meleg. Alapjára nézve Deákpárti, de azért még is szeretné az ellenzékét játszani. Apró dolgokba kötődik, ott akadékoskodik, a hol legkevésbé van indokolta — szóval a párt eddig legkevésbé sem felelt meg azon hazafiás várakozásoknak, melyeket az ország Ghycy első felszólalása alkalmával hozzá fűzött. Hogy ama lap, mely ily meg nem üllepedett irányú szándékaival tisztában nem levő, ide oda kapkodó párt politikáját akarja képviselni, szerfölött háládatlan feladatot tűzött ki maga elé, az a dolog természetében fekszik.

A Csávoszky-törvények szintén külön közlönyvel debütáltak, mely Simonyi Ernő keresztatyasága mellett mutatta be magát. E párt s a szélsőbal közölt nem lévén különbség, természetes, hogy lapjaik irányja is azonos. A hazafi valóban fájdalommal és komoly agályllyal nézhet a destructiv magyar sajtó újabb szaporodása elé, mely végelemében csak a magyar nép politikai demoralisációját, a törvénytisztelet s az erkölcsi érzék megingatását fogja előmozdítani. Levegő jelenség, hogy most, midőn kiderült, hogy a nemzet alig bírja el az 1867-ben visszanyert önállóságot is, hogy állami háztartásunk bajainak előidézésében magoknak a polgároknak is igen nagy részök van, az olyan lapok szaporodnak, melyek népszerűség vadászva a tömegnek hizelegnek és az aljas szenvedélyek felkeltését tűzték ki céljukul. Olyan hangok, melyek a nemzetet arra figyelmeztessék, hogy az alkotmányos élet nemcsak jogokból, hanem kötelességek ből áll, hogy a törvények s a törvény alkotmány s közegeinek tisztelete, a polgári kötelességek pontos teljesítése nélkül constitutionális élet nem közelíthető, csak néha-néha emelkednek, de rendszeren a pusztában hangzanak el. Hanem annál többet bolondítják a népet az önállóság visszasszerzésének üres prárisával s a furor politikus még mindég nem akar higgadtabb feltölgásnak helyet engedni. Ez joggal támasztja jövőnk alakulása iránt a legkomolyabb aggályokat.

BELFÖLD.

Maros-Ludas, jan. 1. 1874.

Az idevaló közigazgatási kezelést, nem nagyon dicséri — azon szomorú esemény, — mely ma viradóra 3—4 óra tájt — Suba József családját érte.

Három 18—19 éves síheder — feltörve a ház-biu ajtaján illesztve volt középszerű Wertheim lakatot — vasvillás őrt állítottak a kijáró házajtónál s nagy garral kezdetek a hiuban gazdálkodni.

A nagy lármára kisetelt házi gazda s nejének sikerült a tenyezők közül egyet megragadni — de előbbi ezen bátorságáért szinte életével lakolt, mert olyan ütéseket kapott fején és balkarján, hogy eszméletlenül összerogyott, a különben is gyenge egészségű ember és neje is részesült gyengébb ütésekből, úgy hogy ha a véletlenül beteg ott fekvő sógoruk és illetőleg testvérök Gező Lajos nem jön segítségkre — most aligha nem siratnák elvesztőket, apró 7 gyermekek.

A legyőzött és a háziak által letartóztatott tolvaj — elszaladt czinkos társait kiadta, és remélhetőleg azok kére is fognak kerülni, mert hisszük, hogy az egyes bíróság, hová ez ügy tartozik — szokott erélylyel — s nem azon lágy, meleg eljárással, mint az itteni közigazgatás fogja ezen a személt és vagyon közbiztonságát erősen veszélyeztető bűnesetet felkarolni és kezelni.

Helyiségünkben több idő óta divattá váltak a — törvénnyel egybekötött lopások, (Subánál ez ötödik

eset néhány hét alatt) de már hogy ezen nagymértékben, mint a fennebbi eset mutatja, elfajult, annak egyedüli oka, a mint mondtam, az idevaló közigazgatás, melyet akár hányszor erélyre buzdítani, felkérni és felkérteni el nem mulasztottunk, de fájdalom, mind hiába; mert a helyett, hogy őszinte nyílt felszólalásaink, tanácsadásaink méltányoltattak volna az illetők által, úgy látszik ellenséggünké tették őket. Legyen tehát kedvök szerint, mi az ellenségeskedés terén őket követni nem fogjuk, hanem alkalmmal minden botrányt előidéző hibájukat illő helyen és nyilvánosan is szelőztetjük s ha nem orvoslandják ok orvosoltatni fogják azok, kik feleltők állanak — a törvények és azoknak főbb ősei — E nagy jövőre hivatott helyről csak kedvező tudósításokat szeretünk küldeni azért ez uttal a kedvetlen ügyekről csak ennyit. Ohajtuk, hogy következő tudósításaink, ne legyenek a kedvéket olyan lehangolók, azért ha szomorúan is állott nálunk az új év bé, adja Isten, hogy ne úgy folyjon, hanem köz- és községyeinkre nézve boldogan!

Hantz Pál.

Medgyes, jan. 2. 1874.

A Hermannstädter Zeitung vereinit mit dem Siebenbürger-Boten mult év és hó 29-ről 305-ik számában egy medgyesi levele zőnek a „Kelet”-ben, ugyan mult hó 20-án megjelent Medgyes városában a különböző felekezetek és illetőleg a kir. törvényszék által december második napjának miképen történt ünneplésére vonatkozó közleménye felett, mielőtt a dolog valódi állásáról magának meggyőződést szerzett volna, ki gyótt-béktől kiabálván, azt denunciationak nevezte.

Mi, kik abbéli tudósításainkat, mindig tisztá meggyőződésből szoktuk meríteni, és azok közze nem tartozunk, a kik elferdített tényekkel szokták a közvéleményt félrevezetni, a nevezett lapnak ama kifakadásait ezuttal egyszerűen visszautasítjuk; még pedig azon alapos okból, mivel előbbi közleményünk által a dolog valódiságát constatalván, csak is az igazságot hoztuk nyilvánosságra, és épen ezért ott, a hol tények beszélnek a denunciativai gyanusítás annál helytelenebb, a minél inkább azokra szokott visszaszállni, a kik azzal másokat oly fennhangon és meggondolatlanul szoktak gyanusítani, melytérre a Hermannstädter Zeitungot vereinit mit dem Siebenbürger Boten követni kedvünk épen nincsen.

Egyébiránt biztosítjuk az idézett lapot arról is, hogy az idő folyamában alkalmunk leendő, a Hermannstädter Bruder-nek bebizonyítani, miszerint gyakran épen azok szoktak leginkább tévedni, a kik a véletlen adta hatalmuknál fogva elbizakodva esalhatatlanok vélnék lenni.

Ugyanazon szemtanu.

Deés, 1874. január 1.

Belső-Szolnokmegye rendkívüli közgyűlését mult hó 30-án délelőtt 10 órakor főispán gróf Bethlen Sándor ur ő méltósága a mennyiben gyórsirónknak sikerülhetett azt magáévá tenni a következő talpraesett beszéddel nyitotta meg:

Üdvözlöm a megye bizottságát!

A többszörösen válságos napok, melyeket élünk, a nehézségek halmaza, melyeket leküzdeni, önfentartási-hazafi kötelesség, istenek minden jóra való hazafit, számolni a multtal, abból okolni, számbavenni a jövő érdekében használható rendelkezéseinkre álló fegyvereket és cselekedni.

Felesleges lenne hazánk jelen állapotát hosszasan fejtegetnem, mindnyájan ismerjük azt.

Hiba lenne az is, ha az állapot bajaiért kormányt, pártokat, vagy egyeseket vádolva oly keserűségnek adnánk táplálékot, mely állapotunk javulhatóságának legveszélyesebb ellensége.

Hála istennek, Magyarországnak nincs oka sem kormánya, sem parlamentje hazafiságában, jókarsátában kétkedni s ha történetk vétségek, ha lesikamlottunk azon ösvényről, mely legegyszerűsebben vezetett volna a kívánt célhoz, ezt nem rossz szándék okozta s csak bizalmat szülhet kormánnyunk, parlamentünk jelen eljárása, midőn belátva a bajt, azt nyíltan bevallá és siet oly utra, mely célhoz vezetni ígér.

Nem lenne helyén e székben az elkövetett vétségek részletezésébe bocsátkozni, szabadjon még is azon meggyőződésemet kimondanom, hogy kisebb-nagyobb mértékben valamennyien részesei vagyunk az elkövetett vétségeknek.

Valljuk be, hogy míg nem elég erélylyel működünk, az utolsó két tized nyomorúságai alatt burjázott hibáink kiirtására, igen mohón kezdett előretöréseink hevében, tapostunk le régi intézményeink közül olyanokat is, melyek körülményeink közt több-kevesebb ideig megkímélendők lettek volna és erőket tulcsúlvá, az akadályokat, nehézségeket kicsinyelve a legjobb hiszemmel mentünk neki, különben üdvőt, de számunkra még nem érett intézményeink.

Vétségeink sujtó eredményét súlyosbíták még — tőlünk nem függő körülmények is — természetlen évek, járvány s mondhatni az egész föld kerek-

ségére kiható pénzzavarok, valóban aggodalomra méltó állapotra terelték bajainkat.

És ezen aggodalmas helyzetből, sem sopánkodások, sem rekriminációk ki nem fognak segíteni.

Nemzetünket e földön már sok baj, sok nyomorúság érte s fennmaradását mindig annak köszön- te, hogy saját erejére támaszkodva férfiasan szállott szembe a támadó bajokkal.

Őseink idejében többnyire karddal kellett a bajok ellen küzdeni s arra a bátorság nem hiányzott. Mostani bajainkon ily uton segítni nem lehet, más fegyverekkel kell harcolnunk és e fegyverek verakutunkkal kevésbé egyeznek, mint a kard, de meg kell azokat szoknunk s forgatni tanulnunk, ha enyészni nem akarunk.

E fegyverek a „takarékoság, az önmegtagadás”!

Ezen jelszavakat kell most zászlók feliratul tűznünk, ha győzni akarunk.

Nem megalázó szerep ez, melyre hazafi kötelesség szólít.

Minden filér megtakarításával — használjuk azt akár közterheink apasztására, akár maradékaink függetlenségének biztosítására — egyaránt hazafias kötelességet teljesítettünk s a ki elég erős ezee érdekében — ha kell — a megszokott bőv konyha helyett egy tál ételle szorítkozni s ha kell, tud a kényelmes kocsiás helyett gyalog járni, az a mostani kor hőse, ki előtt mindenki méltán kalapot emelhet.

Szabad alkotmányunk s megyerendszerünkben is elég tárt nyitott a tevékenységre, tegyük itt is, de tegyük főként ottan, miveljük földünket ketőztetett szorgalommal s legyünk takarékosok, mert csak így lehetünk függetlenek s csak független fiaira számolhat a haza minden körülmények között.

Beszéde végével előadván főispán gróf ur ő méltósága, hogy ő császári és apostoli királyi Fel-sége, legkegyelmesebb urunknak 25 éves uralkodása jubileuma alkalmából, szerencsekívánatát a megye közönsége nevében feliratilag tolmácsolta — a közgyűlés jelen volt tagjai, ő méltóságának ezen, a megye közönsége közhajával találkoztott eljárásáért köszönetét mondva — hangos éljenzésben tört ki.

A tárgysorozat felolvasását, az igazoló választmánnak a legtöbb adófizető (virilis) tagok névtajstroma összeállításáról szóló jelentése követte, mely jóváhagyó tudomásul vétetett. A megye 133 virilis tagjai között első helyen alparéti birtokos Vajda Dénes áll 2103 frt. 67 kr. adóval, legutolsó m.-bogatái Hatfaludi Bertalan, 93 frt. 50 kr. adóval.

Megemlítendőnek tartjuk, hogy az adóhivat-lok a legtöbb adófizető névsorát oly hiányosan terjesztik a megye törvényhatóságához, miszerint többen és nevezetesen a déési adókerületből számosan lettek kihagyva, a kik különben mint a virilisek a megye bizottságába bejutottak volna, így például a megye bizottságából, egy igen tevékeny és buzgó tagja a megyének, gróf Kornis Viktor, ki különben 548 frttal adózik az államnak, lett az adóhivatal hiányos kimutatása folytán kihagyva s csak a véletlennek — hogy egyk virilistag időközben elhalt, következéské az 132-re leaptad szám 133-ra kiegészítendő lévén s adófizetési ivével, mely történetesen nála volt, adómeny-nységét azonnal bemutatni képes volt — köszönheti, hogy a bizottsági tagok sorába felvétellett.

Valóban szigorúan kellene intézkedni aziránt, hogy az adóhivataltok, az általuk kötelességszerűen beterjesztetni kellető ilyenmő lajstromok egybeállításánál lelkiismeretesen járjanak el s nagyobb figyelmet tanusítsanak.

A décsanak választókerületben megválasztott bizottsági tag Jékei Lajos, miután a virilisták között is szerepel s mint ilyen akár a megyebizottságban résztvenni, előbbi jogáról lemondván, új választ rendeltetett s választási elnökül Szilágyi Albert küldetett ki. Vass Imrének a semesnyei választókerületben Keresztes Nándor és Papp Miklósnak az alparéti s végül Máxin Jánosnak a felsőszócsi kerületben bizottsági taggá történt megválasztása tudásul vétetett.

Lagaagybótt vitakozásra adott alkalmat a Szamos medrében levő malomgátak tárgyában kiküldött bizottság jelentése. Köztudomásu ugyanis, hogy Közepszolnokmegye közönsége a vízi közlekedés szabaddá tétele céljából a területen átvonuló „Szamos” folyó létező malomgátakat már évek óta levágtatta. Nevezett megyének a közlekedési minster urhoz intézett felirata folytán, megyeink közönsége említett szakminisiter által több versben, de legközelebből folyó évi március 5-én 112. sz. a. leirattal, hasonló eljárásra hivatott fel.

A megye bizottsága e leirat folytán állandó választmánya által, — mely az 1870. XLII.-ik t. cz. 44 §-a értelmében az ügyeknek közgyűlés elé készítésére te gy e d ü l hivatott — egy tervezetet dolgoztatott ki, mely a folyó évi október 28 — 31-ik napján tartott közgyűlés alkalmával ebbeli dolgozatát be is adta. Jónak látta azonban a megye bizottsága e nagy fontossággal bíró közérdeklő ügyet behatós tanulmányozás végett egy 3 tagu bizottságnak adni ki, mely bizottság egy az állandó választmány dolgozatával ellentétben javaslatot adott be, most már a két ellenkező javaslat felett folyt heves vitakozás, mignem végre a J. K. bizottsági tag közvetítő indítványára határozatba ment, hogy

minden gátulajdonos malomgátját oly állásba hozni köteles, hogy az a tulajozást ne akadályozza s ha még is panaszok merülnének fel, az alispán felhatalmaztatik, miszerint a panasz tárgyát képező gátot műszakilag megvizsgáltatván kellően intézkedjék, úgy az iránt is, hogy miután a tulajtulajdonosok idővesztéssel párosult módon minden gátnál megállani kötelesek s a vámszedés alkalmából gyakori zaklatásoknak kitéve vannak — akként intézkedjék, hogy a tulajvám az összes, e megye területén levő gátokra nézve egy helyt szedessék a jövedelem limitative osztassék ki a gátulajdonosok között s végül, hogy a közlekedési minster, az e megye bizottsága által még 1869 ben hozzáintáztat felirattal kapcsolatosan, egy gát és vízrendőrségi törvényjavaslatoak a képviselőház előterjesztésére, feliratilag ez uttal is kéréssek meg.

D. K. a verbóci I. rész 60 tit. és appr. const. 44 tit. hivatkozik, a gátoknak országos kártérítés melletti levágatását kívánja s erről egy törvényalkotását óhajtja.

Megjegyezzük, hogy L. L. M. G. s 9 érdek-társai a határozat ellen fellebbezést jelentettek.

Nézetük szerint a csomót csak is egy országos intézkedés által lehetne ketté vágni, mert csak amugy hübele Balázs senkit tulajdon jogától megfosztani nem lehet; ideje tehát, hogy a miniser ur bokros teendői közegette a gát és vízrendőrségi törvényjavaslat előterjesztését mentől előbb eszközölje.

Következett belügyi m. kir. minisiter urnak, f. hó 14-én 52,210 sz. a. a megye alispánjához intézett azon rendelete, mely szerint az 1870. XLII. ik t. cz. 74-ik §-át tekintve, jövőre a közgyűlésen megjelenő bizottsági tagok neveit a jegyzőkönyv homlokzatán jegyzőkönyvbe vétetni kívánja, — mint gyakorlatilag ki nem vihető eljárás mellőzése iránt belügyminisiter ur megkérdendőnek határozatott. Valóban, hogy is lehetne ezt kivinni, el nem képzelhetjük, ha csak a közgyűlés megnyitása után ajtót nem zárnánk, hogy onnan többé a gyűlés befejeztéig senki ki ne hatolhasson, különben az történnék, hogy némely bizottsági tag, kinek neve a gyűlés kezdetével a jelenlevők sorába iratott, később eltávozván, a nélküle hozandó határozatokról felelőssé tétetnék s épen oly határozatról, melyet a gyűlés folyama alatt más, későbbben a gyűlésterembe érkezett, de a jelenlevők sorából — mint annak kezdetén jelen nem volt — kihagyott bizottsági tagok hoztak. De más részről ezen intézkedés felesleges is, miután fontosabb ügyek elődöntésénél a szavazás úgy is a szavazók fejlegyzésével történik, következőleg mindig tudhatni, az ügyben ki szavazott pro és ki szavazott contra.

Olvasztatott belügyi m. kir. minisiter urnak a megyében a cholera alkalmából kirendelt járvány orvosok fuvar és napidijainak az illető község által való megfizetése iránti leirata. Belügyminisiter ur feliratilag megkérdendőnek határozatott, miszerint tekintettel arra, hogy e megye járvány sujtott községei mi pénzalappal sem bírnak a költségek fedezésére s miután a fizetés a járvány áldozatainul esettek maradékait terbelné, a megtérítés kötelezettsége alól mentse fel a községeket s úgy a kir. állampénztárból fizetett összegeket, valamint az alispán által a megyei utalaphól a járvány orvosoknak kiszolgáltatott előlegeket fedezze az egészségügyi alaphól Megjegyzendő, hogy a belügyminisiter a fizetéssel ellátott megyei orvosoknak a járvány ideje alatt tett rendkívüli szolgálataikért mit sem utalványozván, az iránt is feliratot, miszerint tekintettel arra, hogy a megyei orvosok a megyeház pénztárából élvezendő évi 400 — 500 frt járandóságukért, a szabályrendeletek értelmében bizonyos megatározott utazásokkal végezni kötelezvék, és ily rendkívüli, tetemes költségekkel egybekötött fáradságos utazásokkal csak is reudes fizetésekért nem tartoznak, a felszámított utazási költségek és napidijak utólagosan folyóvá tétessenek.

Honvédelmi m. kir. minisiter urnak a hadsereg és honvédség löszükségletének mozgóítás esetében miként leendő fedezése iránti leirat folytán, a bizottságok megalkittattak, lövizsgáló helyekül, Galgó, M. Lapos, Retteg Weér György elnöklele alatt, Deés, Bethlen és Aljérét b. Bánffy Dező elnöklele alatt jelöltettek ki, a még megkívántató 3—3 tagot főispán ur ő méltósága jogánál fogva utólagosan ki-nevezni magának fenntartotta.

A megye összes községei és Deés városa 1874 évi költségvetési előirányzatai jóváhagyattak.

Megjegyzésemelől, hogy Deés városánál 6396 frt 6 ¹⁰/₁₀₀ kr deficit mutatkozván a kiadási tételekből 6308 frt 76 kr töröltetett, de mindazonáltal 88 frt 30 ¹⁰/₁₀₀ kr. hiánylat fedezést nem találván, ezen összegnek költsé- os utján leendő fedezése olyképen lett engedélyezve, hogy e tekintetben és ha e hiányt a megtakarításokból csakugyan fedezhető nem volna s a város elvégre is kölcsönt folytatni kénytelenítették, ez iránt újabbán a megye közgyűléséhez kellend folyamodnia.

D. K. bizottsági tag, mind a költségvetésnél mutakozó deficitet a rossz gazdálkodásnak tulajdonítja, mind pedig azt, hogy a Gyarmathyféle sik-kasztások által történt megkárosítása a városnak, a sikasztó vagyonából nem biztosított, a városi tanácsnak, de főkép polgármesterének tulajdonítása s ennek vagyonából kívánja a város kárát fedeztet.

ni. Minthogy azonban ama körülmény, hogy a Gyarmathy által elkészített összeg ki terhelhet a városi tisztviselők közül, még nyomatot tárgyat képezi, a megye bizottsága ez ügyet ez uttal tárgyalás alá nem vehette.

Sulyok.

(Vége köv.)

Nemzeti színház.

Az új mindig várakozást szül, érdekeltséget kelt; s ha amazt nem elégti ki, ezt nem érdemelte meg: ujdonság lehetett ugyan, de nem új.

A szombati előadás (1874. január 3-án) egy ujdonságot s egy újat mutatott fel: ujdonság volt, a mennyiben ez időnyben először került elő a darab: „Haramiak“, Schiller 5 filvonásos tragédiája; és új volt Szakál Antal ur, az újonnan szerződött intrikus, ki Moor Ferencz világhírű szerepében mutatata be magát a kolozsvári közönségnek.

Moor Ferencz egyike azoknak a szerepekné k, melyek sokoldalú és mély tanulmányt követelnek a színésztől; megkívánják tőle, hogy mély psycholog, jó logikus, főképp pedig alapos élet- és emberismerő legyen. Mindehhez kell aztán a szerep tanulmányozása, a keltő intencióknak felismerése, jó erős organum, helyes maszkírozás.

A ki aztán mindezek felett rendelkezik: az bátran vállalkozhatik Moor Ferenczre; s ha mindjárt édes kevés, vagy épen semmi sincs benne abból, mit különös talentumnak nevezünk: még is győzelemmel fog a küzdelemből kikelni.

Hogy Szakállban meg vannak-e a kívánalmak és mennyi részben: egy előadás után megítélni bádarság vagy charlatanerie volna.

De hogy gondolkodó fej; hogy a mit játszik, azt öntudatosan játsza: az meglátszott már első föléptén is: Moor Ferencz alávaló alakjának némely vonását szépen eltalálta; külső ábrázolása is kielégítőleg sikerült. Az egész kép azonban halvány volt: a legjellemzetesebb vonások elhalványultak némely jelenetben; általában pedig nem tudta Szakáll kiemelni a gazság fokozatos fejlődését, a mi pedig megmenti valajátékát az egyhangúság és szín-elenség ama nemétől, melyet hangjának gyengesége még fokozott.

És ez az organum gyengesége, úgy látszik, a legfőbb akadály, mely gátolta Szakállt, hogy játkába több erőt, arakjába több életet öntson. S ezért a két legkitűnőbb jelenet, mely e darab fénypontjait képezi, az t. i., mikor teste fölöt fekete lelkének alávalósága egész nagyságában kitör és utolsó előtti jelenete, mikor álmából fölriadva belép — ez a két legmarquirozottabb jelenet a legkevésbé emelkedett arra a magaslatra, a melyre föl kell emelkednie, hogy az az alak álljon előttünk, melyet a keltő teremtett s a mely Moor Ferencz valódi alakja.

Első és egy előadás után mindenesetre függöben kell tartanunk itéletünket; de annyit már is kimondunk, hogy az új acquisitio nem állana a kolozsvári műgények jelen niveauján alól.

A többi szereplőkről ezúttal tér hiánya miatt csak röviden szólnunk: Kőrösmezei (Moor Károly) hangja, daczára a mostani erős fagyának, csodálatosan kiengedett, s ha a nagy lépteket és nagy hangokat együtvéve sikerült játéknak tekintjük: akkor igazuk volt azoknak, a kik többszörösen megtapsolták. Ha azonban valami egyebet is akarunk még: akkor Kőrösmezei Moor Károlyát jó igyekvésnél egyébként nem mondhatói.

Földényi (Spielberger) eléggé betöltötte helyét, leszámítva egy pár modorosságát, a mit már elégszer elmondattam.

Veres a moori gróf már magában elég egyhangu sárlmait még egyhangubbá tette; a nélkül azonban, hogy az azt jelentené, miszerint Veres nem igyekezett annyit producálni, a mennyit épen tőle lehet várni.

Kendi (a törvényszéki biztos) ma is bohóc volt. S. Dobozi Lina (Amalia) pedig tremelőzott, mint a hogy ő szokta az érzelmeket kifejezni.

Salamon Antal.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, január 5. 1873.

Tisztelt előfizetőinket fölkérjük, hogy megrendeléseiket idején tegyék meg, nehogy a lap szétküldésében főnakadás történjék, mi az új évi halmozott teendők között, könnyen megtörténhetnének.

A szerkesztőség teljes igyekezettel törekszik, hogy a méltányos követelményeket minden irányban kielégíthesse, mind politikai, mind közgazdasági tekintetben, mind az érdekes tárcza-rovat, mind a gyors távirati közlemények által.

A kiadó-hivatal szintén pontosan eleget tesz kötelességeinek s így a közönség fokozott pártfogására méltán vél számíthatni.

Kolozsvár, decz. végén.

A „Kelet“ kiadója.

Földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium a fa, illetőleg a gyümölcsfa-tenyésztés előmozdítása czéljából a törvényhatóságok ajánlata folytán az alább elősorolt egyéneket, kik magokat részint a községi faiskola kezelésén, részint pedig a tanuló ifjuságnak a gyümölcsfa-tenyésztésben adott oktatás körül kitüntették, a törvényhozással e czélra engedélyezett összegből a következő jutalmazásban s kitüntetésben részesítette: Dicsőítő okmányt nyertek: Belső Szolnokmegye területén: Szentpéteri János s. tanító, Furmann tanító, Bányai Béla tanító, Göllner Károly, Kőmives Iván, Kőmives László birtokosok, Dobokamegye területén: Sándor János. Fogarás vidék területén: Mayer János esztergályos. Aranyosszék területén: Bély Gergely. Szentpály Ignác, Fekete János, Bakcsy Ádám birtokosok, Papp László huszárszázados. Marosszék területén: Kiss József, Tőkés László, Bereczky Sándor birtokosok. Nagy Mózes, Losonczy József lelkészek. Szerdahelyszék területén: Krasser Dávid lelkész. Segesvárszék területén: Schwarcz György, Mokesch György, Göbbel Dániel lelkészek, Helvig Mihály földmives, Sattler Mihály bíró. Erzsébetváros sz. kir. város területén: Horváth István lelkész. Marosvásárhely sz. k. város területén: Hincz Dániel magánzó, Hajnal József járásbíró. Gyulafehérvár sz. k. város területén: Munnázt Albert Sz.-Udvarhely város területén: Valentisk Ferencz, Sántha Imre Bedregi Ferencz. Kertészeti eszközök gyűjteményével jutalmaztattak: Belső-Szolnokmegye területén: Szabó Sándor tanító. Dobokamegye területén: Sándor János tanító. Fogarás vidék területén: Vajna István nőszobó. Aranyosszék területén: Pap Jakab, Osvádó Tivadar jegyzők, Rátz Bazil huszár-kapitány. Csikszék területén: Bóka János, Verec Gergely, András György tanítók. Marosszék területén: Tőkés Albert, Kis Károly, Simon József, Suba Farkas, Kadorcza Gergely, Zsigmond K., Keresztesi Ferencz tanítók. Segesvárszék területén: Schmidt Sándor napszámos. N.-Sinkszék területén: Kargel Antal kertész és Suff Mihály. Belső Szolnokmegye területén: László János, Magdos Demeter tanítók. Dobokamegye területén: Fodor Dániel tanító. Csikszék területén: Novák József gy.-sz.-misklósi lakós. Szerdahelyszék területén: Ziegler M. tanító. Beszterce vidék területén: Ádám János tanító. Erzsébetváros szab. kir. város területén: Török József tanár. Fogarás város területén: Incze Ferencz kántor. Hátszeg város területén: Florián Bazil tanító.

A kir. igazságügyminiszter Nagy Miklós fogarasi törvényszéki írnokot ugyanoda irodatisztá nevezte ki.

A kir. igazságügyminiszter Moldován György dévai törvényszéki írnokot ugyanoda irodatisztá nevezte ki.

A kolozsvári korecsolyázó-egylet alapítókéje gyarapítására február 7-én adandó táncvizgálatra a rendező bizottmány báró Huszár Ádám elnöklete alatt a következő névsorral alakult meg: Báró Bornemisza Anna, Csapó Sándorné, Csiki Teréz, Carán Irma, Devic Mátysné, gr. Eszterházy Cecel, Filip Ida, Korbuly Ida, Mosel Jolán, Stein Gáborné, Simai Gabriella, Tisza Ilona, Balogh György jegyző, gr. Behlen Sándor, Ferenczi József, br. Jósika Gyula, Kiszely Endre, Krasznai Olivér, Kőszegvári Gyula, Latscher Gyula, Jaxa Bykowski, Szombathelyi József, Tauffer Károly, gr. Teleky Géza. Belépti jegy személyenként 3 ft. o. é. Két tagból álló család részére 5 ft. Három tagból álló család részére 7 ft.

A korecsolyázó-egylet holnap, kedden d. u. 5 órakor nagy dísz-korecsolyázást fog rendezni a sétatéri tavon, villanyos világítás mellett, melyre előre is felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Az egész tavat és környékét 150 Bunsenelemből álló villanytelep által előidézt villanyfény, a tavat környező fákat pedig számtalan színes lampion fogja tündéres fényvel körülvenni. A programmnak, mely három részből áll, nagy társas korecsolyázás, korecsolyázóverseny, melyben a diadalmas egy ezüst serleget nyer, és chinai korecsolya-táncz fogják alkatrészeit képezni, záradéknál tűzijátékkal. Mindez pedig csikorgó hidegben és zene mellett a korecsolyázók részére 50 kr., a laikus nézők számára pedig csak 20 krért.

A Kolozsvári Dalkör e hó 18-án, mint halljuk, évi rendes közgyűlést tart, mely tisztújítás-sal az alapszabályok módosításával leendő összekötve. Virágzó dalegyüttnak a legszebb kilátások között kezd meg ez évi pályafutását s működő és pártoló tagjai buzgalmánál s a vezetés kitűnő voltánál fogva bizton hiszük, hogy ez évi működése sem lesz diostelen.

A kolozsvári lovaregylet folyó évi február hó 3-ikán délután 5 órakor a casino rendes gyűlési termében tartandó választmányi gyűlésre tisztelettel meghívja a n. tisztelt tag urakat. Kolozsvárt, 1874. január 2-án Bartha Lajos lovaregyleti titkár.

A kolozsvári árvaház javára mult 1873-ik év december hó 27-én a városi vigardában rendezett és megtartott séta-bangverseny alkalmával az összes jövedelem tett 278 ftot és 10 krt o. ér., melyből levonva a 82 ft 85 kra menő költségeket, tiszta jövedelemnek megmaradt 195 ft és 25 krt felül fizettek: Péterfy Dénes unit. lelkész egy jegyért 5 ftot, valaki egy jegyért 2 ftot. Engel Jó-

zsef gyógyszerész egy jegyért 5 ftot, Simon Elek egy jegyért 5 ftot, Tisza Lászlóné két jegyért 10 ftot, b. Kemény Gézané egy jegyért 5 ftot, Szilvási Béla egy jegyért 5 ftot, valaki egy sorsjegyért 40 krt, Zimmermann Henrik egy sorsjegyért 1 ft 80 krt, valaki 20 krt. özv. Simay Kristófné ajánlódokozott 5 ftot. Midőn ezen kimutatás a nyilvánosság elébe hozatik, nem mulasztatja el az aláírt bizottmány hálás köszönetet fejezni ki, alexredes Weinberger urnak, kiknek engedelmeiből a karnagy ur és zenekara minden díj nélkül közreműködtek, nemkülönben Salamon János ur és zenekarának, Himmelstein urnak a terem díjnküli átengedésért és mindazoknak, kik ezen séta-bangverseny létrehozásán fáradoztak.

Az árvaház i bizottmány.
A kolozsvári iparos egylet közgyűlését tegnap délután tartotta meg Krémer Ferencz elnöklété alatt, ki meleg szavakban üdvözlőlvén az egylet számával egybegyűlt tagjait, elmondá röviden a mult évi működés főbb mozzanatait, melyek közül különösen kiemelte azt, hogy a világkiállításra 26 szegény, de szorgalmas iparos küldetett fel, kik onnan lejőve vasárnap és más közbeeső ünnepnapokon felolvasást tartottak egyenkint az ott merített ismeretek és tapasztalataikról. Megemlítette, hogy a nevelésügyi szakosztály a kolozs-dobokamegyei tanító-egylet néhány tagjával egy iparos iskola felállítását határozta el, melynek alapszabályai a magyar miniszteriumhoz megerősítés végett fel is küldtek. Az elnök megnyitó beszéd után egyleti titkár Szabó Károly felolvasta az igazgató választmányi működéséről szóló jelentést. A jegyzőkönyv hitelesítésére egy 3 tagu bizottság nevezetvéni ki, Debreczeni Balázs, Koleszár Sándor és Göcs András szeméjében, megkezdődött a tisztviselők megválasztatása. Előnknek egyhangulag ismét Krémer Ferencz választatott. A többi tisztviselők titkos szavazás után választatván meg, szavazatszedő bizottsági tagokul választattak: Nyárádi Lajos, Böhm János és Németi István. A választás eredménye következő: Megválasztattak alelnökök: Tauffer János; jegyzőnek: Szabó Károly; pénztárnoknak: Mamica János; könyvtárnoknak Vaszi Zsigmond; gazdának pedig Régeni György. Választmányi tagokul: Szucsáki Imre, Koleszár Sándor, Dalchau Frigyes, Becsei Hugó, Kerekes Márton, Nyárádi Lajos, Antkó János. Pottagokul: Baila László, Debreczeni Balázs, Szabó Márton, Bökel Károly, Schuller Károly. Elhatároztatott, a farang alkalmával egy tánczos bálnak megtartása, melynek rendezése az igazgató választmányra bízott. Szucsáki Imrének, — mint volt gazdának — 10 éven át tett buzgó fáradozása és munkáságáért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott. Több indítványok megtartása után a gyűlés este 7/2 órakor ért véget.

Az erdélyi muzeum-egylet igazgató választmánya szombaton januárius 3-án tartott ülésében egyeztetve kiküldve volt bizottság javaslata alapján elhatározta, hogy a folyó 1874. év kezdetével „Erdélyi muzeum“ czime alatt egy havat értesítőt indít meg, a mely a jövő februárius hó 1-ső napján kezdve, szeptember és október hónapok első napjait kivéve, minden hónap első napján legalább egy nyomtatott ivnyi terjedelemben fog megjelenni. Ez értesítő közöl fog rövid értekezéseket, tudományos irodalmi szemléket, könyvismertetéseket, jelentéseket tudományos testületek és egyes szakutdók sok működéséről és tudományos rövid értesítéseket. Feladata levén egyik közlönyeül szolgálni a magyar tudományos törvéseknek és eszmecseréknek, semmifele közleményt se zár ki, a mely a tudomány bármely ágát komolyan érdekli, és csupán csak felekezeti hittanra vonatkozó közleményeknek és jelenkori politikának nem ad helyet. A muzeum-egylet azon tagjai, a kik tartozásaikkal a muzeum iránt hátrálékban nincsenek, ez értesítőt évenkénti 20 kr. szétküldési költség megtérítéseért ingyen fogják kapni; nem tagok számára előfizetési ára évenként 1 ft. 20 kr lesz. A szerkesztéssel egyelőre Finály Henrik egyetemi tanár és muz. egyli. titkár van megbízva. Megjegyezzük még, hogy a közlönybe szolgáltatandó közlemények szerzőinek igen tisztességes tiszteletdíj van biztosítva. A muzeum egylet évkönyvei azonkívül külön füzetekben fognak megjelenni.

A vallás s közoktatási m. kir. minister Jártó Imre es. szeredai felső népiskolai tanítót a veresegyházi állami elemi népiskolához egyelőre id. minőségben tanítónak nevezte ki.

Tordamegyébe kebelezett Alsó- és Felső-Szolcsva községek 1874 évtől kezdve a felvinczi adó hivataltól elválasztatnak, s a tordai adóhivatal kerületéhez csatoltatnak.

A naszói „Auróra“ kölesön és takarékegylet alapszabályai a törvényes bemutatási záradékkal elláttattak.

Dr. Szabó József a természettudományi társulat jan. 2-ki ülésében a többi közt ezeket mondá: „Nálunk Erdélyben, különösen Oláhpán, hol már platint is találtak, oly megegyezők a viszonyok, hogy alig volna mit bámolni, ha valamikor gyémánt bányára bukkannának.“ Ez a kis meglepetés csakugyan nem lenne felesleges.

Könyveink ára. Márki Sándor az „Irodalmi értesítő“ czimű könyvészeti szakközlönyben kiszámította, hogy a nálunk 1873-ban megjelent

393 mű (egy műre 400 példányt s egy példányra 1 ft. 7 krt számítva) 382,204 ftot képvisel. A kiadóknak ezen művek kiállítás (egy műre 7 ívet s egy ívre 35 ftot számítva) 218,785 ftba kerül s így ök a boltköltségeket, írói tiszteletdíjakat, százalékokat stb. figyelmen kívül hagyva, 163,418 ftot nyernek. Ezen összeg oly csekély, hogy minden magyar nyelvű emberre alig jut fejteknit 6—6 kr. könyveink évi értékéből.

KÖZGAZDASÁG

A szamosújvári piaci árai december 29. auszti mérő Tisztabuza 6 ft 30 kr, elegybuza 5 ft 60 kr. rozs 4 ft 40 kr. kukorica — ft — kr. zab 1 ft 40 kr. pityóka 2 ft — kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsír 48 kr, egy kupa borsó 26. kr. lencse. 24 kr paszuly. 20 kr Egy mázsa kenyér liszt 13 ft Egy font marhahús 16, Egy mázsa széna 1 ft 80 kr. Egy öl tűzi fa keményt 7. ft —

A déési piaci árai december hó. 30-án a. auszti. mérő Tisztabuza 7 ft. — kr elegybuza 6 ft 40 krajczár, rozs 4 forint 60 krajczár zab 1 forint 36 kr pityóka 1 ft 75 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsír — kr. Egy kup. sborsó 32 kr. lencse. 32. kr. paszuly 12 kr. Egy mázsa kenyérliszt 13 ft Egy font marhahús 14. Egy mázsa szalma 1 ft. 20 kr. Egy öl tűzi fa kemény 9 ft.

A besztercei piaci árai december hó 30-án 1873 Alsó auszti. mérő. Tisztabuza 6 ft 60 kr. Rozs 3 ft 60 kr. Elegybuza 5 ft — kr. zab 1 ft. 20 kr. Széna 1 ft. 30 kr. Egy öl fa 36 hu. hosszu 7 ft. 50 kr. Marhahús fontja 15 kr. Konyhaliszt 12 kr. Borsó mérője 16. lencse 20, paszuly 16 kr.

A gy.-fehérvári piaci árai dec. hó 27-ről 1873 alsó auszti mérője. Tisztabuza 5 ft. 85 kr, Elegybuza 4 ft. 50 kr. Rozs 4 ft. 20 kr. Zab 1 ft 60 kr. lencse 24 kr. Paszuly 16 kr. Burgonya 2 ft — kr. Egy pont marhahús 20 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Jan. 3-án 5 % Metalliques 69.45 ft. 74.90 Kamat. — 5 % Nemzeti kölcsön 73.90 ft. 1860. Kölcsön 104.15 Bankrészevény 1025 Hitelin-tézeti részvények 238.75 London 11240 ft. st. — Ezüst 105.85. Cs.kir. arany — Napoleador 397.

Urbéri kötvények: Magyarországi 75.50. Temesi 74. — Erdélyi 73.50 Horvátországi 75. —

Felelős szerkesztő Szász Béla:

Nyilttér.)*

Minden betegnek erő és egészség

gyógyszer és költség nélkül:

Revalesciere Du Barry.

Londonból. (90—208)

Minden betegség elenyésztetése gyógyszer és költség nélkül a delicat egészségi tápszer Revalesciere du Barry által Londonban, a mely felelőknél és gyermekeknél 50-szer olcsóbb minden más gyógyszernél.

Kivonat 75,000 gyógyításból gyomor-, ideg-, altesti-mell-, tüdő-, torok-, légzés-, mirigy-, vese- és húgy-cső-bajokban, a melyekből másolatok kívánságra ingyen és bérmentesen küldetnek meg.

74.670 sz. bizonyítvány.

Bécs, 13. apríl. 1872.
Hát hónapig valék kórhébeessett helyzetben. Mell- és idegbajom volt, úgy hogy napról-napra láthatólag fogytam a tanulmányaimat sem folytathattam. Hallottam híret az ön bámulatos Revalescierejének, használni kezdtem s biztosítom hogy tápláló és delicat Revalescierejének egy havi élvezete után tökéletesen egészségesnek és megerősödöttnék érzem magam s a tollat legkisebb reszketés nélkül vezethetem. Kötelességemek tartom ezen, aránylag igen olcsó és izletes tápszer minden szenvedőnek, mint legjobb gyógyszert ajánlani s maradok alázatos szolgálja

Feschner Gábor,

a fensőbb keresek tanítónak hallgatója

Mitovitz, 30. apríl. 1871.

Hála a kitűnő lisztnek, növevén, ki ideges főcájban és álmatlanságban szenvedett, 3 font élvezete után a javulás útján van. Együttal bátorodom kérni önt, hogy nekem utánvél, mellett 1 ft közönséges Revalescieret terjedelmis használati utasítással nyolcz hetis gyermekek számára küldeni szíveskedjék. Tisztelettel

Kostits G. Miklós.

73.704 sz. bizonyítvány

Pilep m. p. Hollaschau Morvában, 7. május 1871.
Mintán az öntől már régebben kapott Revalescieret elfogyott, gyomorgyengeségemnek pedig igenhatóan gyógyszer, kérem, hogy nekem a valódi Revalesciereből 2 fontot utánvét mellett lehető előbb küldeni sziveskedjék. Tisztelettel

Táplálkóbb levén a husnál, a Revalesciere-étésékné s gyermekeknek 50-szer olcsóbb a gyógyszernél. 1/2 fontos bádogszalonna 2 ft. 50 kr, 1 font 2 ft 60 kr, 2 font 4 ft. 50 kr, 5 font 10 ft. 12 font 20 ft. 24 font 36 ft. Revalesciere kétszeres szalonnákban 2 ft 50 kr és 4 ft. 50 kr. Revalesciere csokoládé porban és táblákban 12 kr és 4 ft. 50 kr. Revalesciere 24 csésére 2 ft 50 kr, 48 csésére 4 ft 50 kr. Porban 120 csésére 10 ft. 288 csésére 20 ft. 576 csésére 36 ft. Kapható Barry du Barry és társai által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. valamint minden városban jó gyógyszerésznél és fűszerárúsnál; a bécsi ház el is küld minden irányba postai útjánvél vagy utalvány mellett.

Kolozsvárt: Binder Károlynál, Debreczenben: Miklósvit István a „Kigyóhoz“ cismett gyógyszerárúban. Dunaföldvár: Nadhera Pálnál, Brassóban: Fabik Ede és Iklusnál. Gyula-Fehérvárt: Mihelyes Zsigmond gyógyszerésznél. Marosvásárhelyt: Fogarassy Demeternél. Pestem Török Józsefnél. Temesvárt: Quiriny Aleios és a városgyógyárban.

*) E rovat alatti közleményekért csupán a sajtóbíróság irányában vállal felelősséget. Szerk.

(1-3)

(5)

Sz. 18. 1874.

Hirdetmény.

Füspáru báró Kemény György ö méltóságának, szobeli meghagyása folytán: a honvédelmi min. kir. miniszter úr 6 nagyméltóságának, a 1873-dik évi november 25-ől 43/50 sz. alá t. a Hadsereg és Honvédség lo szakszékének, mozgósítás esetében fedezéséről szóló 1-73 évi XX-dik Törvényezik fogantatására tárgyában kelt magas rendeletéhez képesti szakszék megítélésére, lo alábbi bizottsági Elnök, vagy esetleg Elnökök megválasztására és átaljában a bizottságok megalakítása és egyéb e tárgyban fontos teendők elhatározására: a jelen 1874 dik év január-hava 21-re Tordán a megyebiz. nagytér- mében **delelőtti 10 órakor** pontosan kezdődő bizottsági ülésre a megye le- rületén kívül lakó tisztelt bizottsági tagokat tisztelettel meghívom.

Tordamegye hivatali aispánja.

Torda, 1874. január 2-kan.

MIKSA, alispán.**Még csak néhány napig tartandó**

Valódi hollandi vásznak, asztalneműek, férfi és női fehérneműek sat.

TELJES VÉGELEDÁSA.**A. FLORANTS** dicseretesen ismert vászon és fehérnemű gyára, mely a **bécsi világkiállításon**

mindennemű vászon-, asztal- és kész fehérnemű gazdag raktárával a látogatók általános figyelmét magára vonta, hogy áruí el nem adott részét vissza ne vigye, azt igen előnyös feltételek mellett egy bécsi társulatnak átengedte.

Ezen áruk gyors pénzzerétele végett egyrésze azon határozott utastással lön ide küldve, hogy azt lehetőleg az utolsó darabig eladjuk. E célból minden áru 20-25%-al jegyeztetett olcsóbban valódi áruí alul, s reméljük, hogy a magas főnemesség és t. cz. közönség ezen bámulan- dó jutányosságot méltányolva, sietend valóságos szükség nélkül is bevásárlásokat tenni, mert a Végeledás csak rövid ideig tart s ily alkalom bizo- nyosan nem egy hamar fog nyilni.

A következő részletes árjegyzéket ajánljuk a t. cz. közönség figyelmébe, s meg vagyunk győződve, hogy az áruk megtekintése után azok jóságát és olcsóságát mindenki elismerendi.

A készletben levő áruk árjegyzéke:

tuczat valódi lenvászon zsebkendő 80 kr. 1 frt. 1 frt 50 krig.
hollandi lenvászon zsebkendő 1 frt. 75, 2 frt. 2 frt 75 krtól 6 frtig.
francia batisttkendő beszege 2 frt 75 kr. 3 frt 50 krtól 7 frtig.
szines batisttkendő, leguabb minta 1 frt 50, 1 frt 75 krtól 2 frtig.
francia szines batisttkendő beszege 3 frt 75, 4 frt 50 krtól 6 frtig.
thea-kendő, fehér, damast 90 kr. 1 frt 10 krtól 2 frt 50 krig.
asztalkendő 2 frt 25, 2 frt 75 krtól 4 frt 50 krig.
damast törölköző, fehér 2 frt 25, 2 frt 75 krtól 6 frtig.
1 drb. szines abrosz, czérna és gyapot, 90 kr. 2 frt 50 krtól 4 frt 50 krig.
1 fr. fehér abrosz minden nagyságban 1 frt 80 kr. 2 frt 75 krtól 10 frtig.

Fehérneműek

Szines fé. fi ingek krtónból 1 frt 25 kr. 1 frt 75 krtól 2 frtig.
Angol chiffon férfi ingek rancos mell 1 frt 50 kr. 2 frttól 3 frt 50 krig.
Hollandi és irhoni vaszon férfi ingek 2 frt 50 kr. 3 frttól 5 frt 50 krig.
Párfi gatyák creasból 1 frt 25, 1 frt 50 krtól 1 frt 75 krig.
Legjobb rumburgi vaszongatyák 2 frt. 2 frt 25 krtól 2 frt 5 krig.
Angol shirting nő-ingek 1 frt 75, 2 frt 50 krtól 3 frt 40 krig.
Hollandi vaszon nő-ingek minden formában 2 frt. 3 frt 50 krtól 8 frtig.
Női balo-ingek chiffonból és vaszónból.

Az olcsó árak dacára 100 frtra vásárlók feljül kapnak egy 1/2 tuczat csamege-kendőt és 1/2 tuczat szines batistt kendőt.

Az ár hely van középütcza dr. ADLER-ház 12. sz.

a postahivatallal szemben

Változatos tartalom.

(474)

(8-12)

Megjelent és kapható a

„MAGYAR POLGÁR“**NAGY NAPTÁRA**

az 1874-dik évre.

SZERKESZTETTE

K. PAPP MIKLÓS.**TARTALOM:**

1. Naptárrész. Szerkeszté Bras-
sai Sámuel.
2. A vádoltak padján, költe-
mény. Fordította Hegedűs
István.
3. Titkos rendeletek az 1848-
1850 diki ostromállapot ide-
jéből.
4. Hasard-játékosok California-
ban. Irta Gersterker Frigyes.
5. Négy oroszlan eleste egy va-
dászaton.
6. Két érdekes adat a Napoleo-
nok életéhez.
7. A nőorvosok.
8. Bodzai várn vidéke Orbán
Balázstól.
9. Egy száműzött család törté-
nete Irta Sue Jenő
10. Az Anti-Krisztus Renan Er-
nőtől.
11. Mire képes a nő? Biart Lu-
cientől.
12. A fügefalevél torradalma,
Kern Alfonstól.
13. Képek a keleti házaseletből,
br. Maltzántól.
14. Az erdei szalonkák termé-
setéről.
15. Egy új angliai fegyház.
16. Vízkeleti fogsága, Szilágyi
Sándortól.
17. Házassági hirdetmény,
Saphirtól.
18. A Guillotine jósa.
19. Egy ebéd Nagy Péter czárnál.
20. Czuczor Gergely fogságáról.
21. A kocsik erede eről.
22. Egy Hatvanról szóló monda.
23. Házassági szerződés és me-
nyegző a törököknél.
24. Mexikói játékosok.
25. Hogy lehet kiválasztani a jó
szemüveget?
26. Róman népdal.
27. A vándor róma.
28. Az állatok elítélése.
29. Bíró Kata, ó s évekű ballada.
30. Litogatás két uralkodónál.
31. Zrínyi Ilona és Rákoczy
Ferenéz menyegzője.
32. Nagy emberek házasságai.
33. A burgonya történetéből.
34. Vajda asztala, költemény.
35. Az öngyilkosok háza Parisban.
36. A régi csaták.
37. Egy érdekes levél Petőfittől.
38. A szavak száma, mint a mű-
veltség mérége.
39. Magyarországi fényűzés 100
év előtt.
40. Egytítemény Magyarországon
41. Miksa császár költeménye
nejéhez.
42. Egy abissinai rabszolga ele-
teiből.
43. Lidé, ez e vagy bolygóút?
44. Tiszti ezimtar.
45. Vásárok.
46. Bégyeliletek.
47. Távirda.
48. Post meuetrendek.
49. Réti kimutató táblázat.
50. Hirdeté ek.

E tartalomdús Nagy Naptárnak ára csak 1 frt.

Kapható Kolozsvárt a „MAGYAR POLGÁR“ kiadóhivatalában, gr. Teleki Domokos-ház alatt, továbbá Stein János és Demjén László könyvkereskedesökben.

Megjegyzés: Naptárunk az egyedüli, mely az „Erdélyi rész“ és miniszteriumok pontos ezimtarát közli!!!

Hivatalos adatok után összeallított tisztí ezimtaral.

A vásárok lehető pontos összeállítás.

Világosság

szép

jól

olcsó

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

szép

jól

olcsó

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

szép

jól

olcsó

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

szép

jól

olcsó

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság

Világosság